

Araştırma Makalesi

Alındı: 19 Eylül 2017 - Düzeltildi: 2 Kasım 2017 – Kabul Edildi: 27 Kasım 2017 - Yayımlandı: 31 Aralık 2017

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ İLE YAZMA KAYGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Sakine Hakkoymaz¹

Öz

Bu araştırma öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile yazma kaygıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Ayrıca bu çalışmada eleştirel düşünme eğilimleri ve yazma kaygısının "cinsiyet, bölüm, anne-baba eğitim seviyesi" değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına da bakılmıştır. Tarama modeli olarak yapılandırılan bu araştırma 2016-2017 öğretim yılı güz döneminde Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Hasan Kalyoncu Üniversitesi Eğitim Fakültesinde okuyan 233 öğretmen adaydır. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış olan "Kişisel Bilgi Formu", Ülper (2011) tarafından geliştirilen "Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeği" ve Akbıyık (2002) tarafından geliştirilen "Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21.0 paket programından faydalanılmış; Kolmogorov Smirnov Normallik Testi, betimsel istatistik, t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu araştırma sonucunda eğitim fakültesi öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimi ile yazma kaygısı arasında negatif yönde düşük düzeyde manidar bir ilişki saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel düşünme eğilimi; yazma kaygısı; öğretmen adayı

THE RELATIONSHIP BETWEEN CRITICAL THINKING TENDENCY TEACHERS OF EDUCATION FACULTY AND WRITING ANXIETY

Abstract

In this study, it was aimed to determine the relationship between the teacher candidate critical thinking tendencies and writing anxiety. In addition, the research also examines whether the tendencies of critical thinking and writing anxiety differ according to the variables of gender, department, parental education. The research was carried out in Hasan Kalyoncu University, Faculty of Education in the fall semester of 2016-2017 academic year. The study group of the study is composed of 233 teacher candidates who study at Hasan Kalyoncu University Faculty of Education. "Personal Information Form" was prepared by the researcher as data collection tools in the research, "Turkish Writing Anxiety Scale" developed by Ülper (2011) and "Critical Thinking Tendency Scale" developed by Akbıyık (2002) were used. In the analysis of the data, SPSS 21.0 package program was used; Kolmogorov Smirnov Normality Test, descriptive statistics, t test and one way analysis of variance (ANOVA) were performed. As a result of the research, a significant relationship between the critical thinking tendency and writing anxiety of the teacher candidates was found at a low level on the negative side.

Keywords: Critical thinking tendency; writing anxiety; teacher candidate

¹ Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sınıf Eğitimi ABD, Türkiye, sakine.hakkoymaz@hku.edu.tr

GİRİŞ

Küreselleşen ve bilginin büyük bir hızla yayıldığı dünyada bireylerin birçok niteliğe sahip olmaları gerekmektedir. Önüne sunulan bilgilerin nedenlerini sorgulamadan kabullenen bireyler yetiştirmektense, araştırma yapabilen, sorun çözebilen, eleştirel düşünebilen bireylerin yetiştirilmesi zorunlu hale gelmiştir.

Bir yaşama kabiliyeti olarak yer alan düşünmenin bu denli önemli olmasından dolayı düşünme kavramıyla ilgili geçmişten günümüze pek çok tanım yapılmıştır. Düşünce kavramına ilişkin literatür incelendiğinde birbirinden farklı tanımların yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle; kavramın ilk olarak sözlük tanımını verip daha sonra literatürdeki bazı tanımlara yer vermek faydalı olacaktır:

TDK Güncel Türkçe Sözlükte; “düşünmek işi,tefekkür, duyum ve izlenimlerden, tasarımlardan ayrı olarak aklın bağımsız ve kendine özgü durumu” (<http://tdk.gov.tr> erişim tarihi: 23.10.2016) olarak tanımlanan düşünme kavramı, pek çok düşünür tarafından insanı diğer canlılardan ayıran en önemli özellik olarak kabul edilmektedir.

Düşünme, girdi, işlem ve çıktıdan meydana gelen ve üç boyutu olan bir süreç olarak tanımlanabilir. Bu sürecin girdi boyutu, düşünmenin öncelikli şartı olan bilgi edinmedir. İkinci boyutu bilgiyi yeni bir durumda amaca yönelik ve bilinçli şekilde kullanmayı içermektedir. Üçüncü olarak da, yeni bir bilgiye ulaşmayı veya bir davranış göstermeyi gerektiren çıktı boyutu yer almaktadır. Düşünme faaliyeti bilgi edinme, bilgiyi kullanma ve yeni bilgi üretme olmak üzere üç boyutta gerçekleşmektedir (Sağlam, 2002, s. 4).

Düşünme ile ilgili yapılan tanımlamalara bakıldığında bu kavramın ortak noktasının mantık kurma, hayal ile gerçeği ayırt etme, problem çözme ve sonuca varma süreci olduğu söylenebilir.

En gelişmiş düşünme biçimi olan eleştirel düşünmenin de alanyazında birçok tanımı yapılmıştır. Yaygın olarak kabul gören tanımlarından bazıları şu şekildedir:

Eleştirel düşünme, bireyin bilgi kaynaklarını esas alıp, objektif düşünerek, bir görüşün, kuramın analizini gerçekleştirirken disiplinlerarası ilişki kurma, varsayımları inceleme, birbiriyle benzeyen durumları kıyaslama, çelişkileri tespit etme, çıkarımlarda bulunma, yorumlar yapma, sokratik tartışmayı işe koşma hakkında kusursuz düşünmesidir (Sünbül, 2010, s. 204).

Semerci (2007), eleştirel düşünmeyi, var olan bilgiyi hiçbir değişiklik yapmadan kabul etmek yerine, bu bilgiyi sürekli bir şekilde inceleyerek, sorgulayarak, belirli ölçütlere göre değerlendirerek açıklamak ve yargıya varmak şeklinde açıklamıştır (Akt. Söylemez, 2016, s. 671).

Eleştirel düşünme, Karagözoğlu'na (2005) göre, farklı kaynakları kullanarak ulaştığımız bilgileri biraraya getirip düzenleme, elde edilen bu bilgi neticesinde ihtiyaçları belirleme, olası yaklaşımlardan uygun olanı seçme, uygulama ve bu işlemin sonuçlarını değerlendirilme gibi özellikleri barındıran vazgeçilmez bir düşünme sürecidir.

Paul ve Elder'e (1987) göre ise, eleştirel düşünme; analiz ederek ve değerlendirerek düşünme sanatıdır. Bireyin kendi düşünmesini yönlendirdiği, gözlemlediği ve düzelttiği bir süreçtir. Eleştirel düşünme mükemmeli yakalamak için titizlikle seçilen standartları ve bu standartların akıllıca kullanılmasını gerektirir. Ayrıca problem çözme becerilerini ve insanın doğasında olan benmerkezciliğin ve toplum merkezciliğin üstesinden gelmeyi içerir (Akt. Aybek vd., 2014, s.314).

Amerika Psikoloji Derneği'nin liderliğinde 1990 yılında Amerika Birleşik Devletleri, Kanada gibi ülkelerden 46 kuramcının yürüttüğü araştırmalar neticesinde eleştirel düşünmenin, "bireyin ne yapacağına ve neye inanacağına karar vermesi için çözümlayici, değerlendirmeye yönelik bilinçli yargılarda bulunması ve bu yargıları ifade etmesi" olduğu tanımı yapılmıştır (Seferoğlu, 2006, s.195).

Yukarıdaki tanımlardan hareketle düşünme kavramının tanımında olduğu gibi eleştirel düşünmenin tanımında da birbirinden farklı noktalara temas edildiği görülmektedir. Eleştirel düşünmenin çıkış noktasının; mantıklı, sorgulayıcı ve bilinçli bir zihinsel süreç olduğu söylenebilir.

Günümüzde eğitim alanında en fazla üzerinde durulan konulardan biri; eleştirel düşünmedir. Eğitimde eleştirel düşünebilmenin önemi giderek artmış; içinde bulunduğu çevreyle etkili bir biçimde iletişim kurabilen, doğru kararlar alabilen, kendisini fark edebilen ve potansiyelini ortaya çıkarabilen bireyler yetiştirmek gerekli hale gelmiştir. Bütün bu nedenlerden dolayı da öğretmenlerin bu becerinin geliştirilmesinde önemli rolü bulunmaktadır denebilir.

Türk Millî Eğitim sistemi içinde öğretim programlarının tamamında öğrencilere ortak beceriler kazandırılmak hedeflenmektedir. Kazandırılması planlanan bu becerilerin en önemlilerinden biri de eleştirel düşünmedir (MEB Tebliğler Dergisi, 2004).

Öğretim programında da önemli bir yeri olan eleştirel düşünme becerisinin öğrencilere öğretimi konusunda öğretmen çok önemli bir konumdadır. Öğrencilerin eleştirel düşünme becerisini edinmeleri ve bu beceriyi günlük yaşamlarında kullanabilmeleri için eğitim sistemimizde eleştirel düşünmenin önemini bilen öğretmenlere ihtiyaç vardır.

Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleriyle yazma kaygıları arasında bulunan ilişkinin incelendiği bu çalışmadaki diğer bir kavram da yazma kaygısı kavramıdır.

TDK Güncel Türkçe Sözlükte kaygı sözcüğünün anlamları şu iki şekilde açıklanır: "1: Üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa, 2: Genellikle kötü bir şey olacakmış düşüncesiyle ortaya çıkan ve sebebi bilinmeyen gerginlik duygusu" (<http://tdk.gov.tr> erişim tarihi: 06.12.2016).

Kişilerin her alanda karşılaşabileceği bir durum olan kaygının farklı alanlarında fizik kaygısı, matematik kaygısı, sosyal kaygı, teknoloji kaygısı ve yazma kaygısı gibi türlerinin olduğu da söylenebilir (Sevim,2012, s. 929).

Kişilerin yazmaktan uzaklaşmalarının sebeplerinde birisi yazma kaygısıdır. Yazma kaygısı hakkında birçok tanım yapılmıştır. Bu alanda araştırmalar yapan araştırmacılardan olan Daly ve Wilson'a göre "bireyin, yazdıklarının değerlendirileceği düşüncesiyle yazmaktan kaçınması durumu" dur (Akt. Özbay ve Zorbaz, 2011, s. 34).

Yazma kaygısı; yazmak zorunda olduğumuz durumlarda (sınav, kompozisyon vs.) üzüntü, kızgınlık, korku şeklinde karşılaşılabilen tepkilerdir (Özbay ve Zorbaz, 2011, s. 34).Daly ve Miller'a (1975) göre, yazma kaygısının temelinde üç faktör bulunmaktadır. Bunlar: yazarın yazdığı bir yazıya olumsuz yorumların yapılması, kişisel değerlendirme çekincesi ve yazma derslerinde ortaya çıkan başarılı olamama endişesi olarak ifade edilir (Akt. Tiryaki, 2012, s. 15).

Bu araştırma, eleştirel düşünme eğilimi ve yazma kaygısı arasında ilişki olduğu hipotezi üzerine yapılandırılmıştır. Günümüzde yazma eylemi başka bir kişinin düşüncelerini yansıtmaktan öte duygu, düşünce ve bilgileri zihinde düzenleyerek anlamlı bir yapı oluşturma işidir. Bu nedenle yazma eyleminin doğrudan doğruya düşünmeyle bağlantılı bir süreç olduğu söylenebilir. Yazmaya yönelik olumlu düşünceler besleyen kişilerin birbirinden farklı düşünme becerilerine sahip olmaları ve bu

becerilerini geliştirmeleri beklenen bir netice olarak değerlendirilebilir. Çünkü metin oluşturma, düşünceleri düzenli bir hâle getirme ve çeşitli stratejileri takip etme işidir.

Bu bağlamda özellikle yazma kaygısıyla eleştirel düşünme becerisi arasında herhangi bir ilişki var mı ya da böyle bir ilişki varsa bu ilişkinin düzeyi nedir? Bu ve buna benzer birçok soru sormak mümkündür. Yazma kaygısı ile başka hangi değişkenlerin ilişkisi olduğunun belirlenmesi öğretim faaliyetlerini düzenlemeye, öğrencilerin yazma isteğinin arttırılabilmesine ve bu konuyla ilgili yaşanan diğer problemleri aşmaya katkı sağlayacaktır.

Bu araştırmanın ana amacı; öğretmen adaylarının eleştirel düşünme ve yazma kaygıları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile yazma kaygıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile yazma kaygıları, “cinsiyet, öğrenim görülen program, anne ve baba eğitim durumu” değişkenlerine göre anlamlı bir fark oluşturmaktadır mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modeli ile yapılandırılmıştır. Karasar (2011), İlişkisel tarama modelleri için; “iki veya daha fazla değişken arasında birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeye yönelik çalışmalarda kullanılan bir model”, tanımını yapmıştır. İlişkisel tarama modeline uygun bir şekilde bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiler açıklanmaya çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Çalışma evreni 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Hasan Kalyoncu Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adayları olarak belirlenmiştir. Araştırmaya Hasan Kalyoncu Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki tüm bölümler (Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, İngilizce öğretmenliği ve Özel Eğitim Öğretmenliği) dahil edilmiş ve araştırma 233 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının % 80,7 (188) kız, % 18,5 (43) erkektir. Çalışma grubunun özellikleri tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının özellikleri

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kız	188	81,4
	Erkek	43	18,6
Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	104	36,3
	Okul Öncesi Öğretmenliği	59	20,6
	Rehberlik ve Psikolojik Danışma	85	29,7
	İngilizce Öğretmenliği	23	8,0
	Özel Eğitim Öğretmenliği	15	5,2
Anne Eğitim Düzeyi	Okuma-Yazma Bilmiyor	16	6,9
	Okuma-Yazma Biliyor	13	5,6
	İlkokul	71	31,0
Düzeyi	Ortaokul	46	20,0
	Lise	54	23,5
	Üniversite	29	12,6

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının özellikleri (devamı)

	Okuma-Yazma Bilmiyor	-	-
	Okuma-Yazma Biliyor	5	2,1
Baba Eğitim	İlkokul	52	22,5
Düzeyi	Ortaokul	40	17,3
	Lise	68	29,4
	Üniversite	66	28,5

Tablo1.'de görüldüğü üzere, bu çalışmaya katılan toplam 231 öğretmen adayının 188'i (%81,4) kız, 44'ü (%18,6) erkektir. Öğretmen adaylarının bölümlerine göre dağılımına bakıldığında; 104 (%36,3) kişinin Sınıf Öğretmenliği bölümünde, 59 (%20,6) kişinin Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde, 85 (%29,7) kişinin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünde, 23 (% 8,0) kişinin İngilizce Öğretmenliği bölümünde, 15 (%5,2) kişinin de Özel Eğitim Öğretmenliği bölümünde olduğu görülmüştür. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının anne eğitim seviyelerine bakıldığında; 16 (%6,9) annenin okuma yazma bilmediği; 13 (%5,6) annenin okuma yazma bildiği; 71(%31,0) annenin ilkokul; 46 (%20,0) annenin ortaokul; 54 (%23,5) annenin lise; 29 (%12,6) annenin üniversite mezunu olduğu söylenebilir. Baba Eğitim durumuna bakıldığında ise; 5 (%2,1) babanın okuma yazma bildiği; 52 (%22,5) babanın ilkokul; 40 (%17,3) babanın ortaokul; 68 (% 29,4) babanın lise; 66 (%28,5) babanın da üniversite mezunu olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak; Ülper (2011) tarafından geliştirilen "Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeği", Akbıyık (2002) tarafından geliştirilen "Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği" ve 5 sorudan oluşan Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından bağımsız değişkenleri ölçmek amacıyla kişisel bilgi formu hazırlanmış ve bu formda öğrencilerin bölümü, cinsiyeti, anne ve baba eğitim seviyeleri soruları yer almıştır.

Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeği

35 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 175, en düşük puan ise 35 olarak belirlenmiştir. Ölçekten alınan puanlar yükseldikçe yazma kaygısı düzeyinin yükseleceği sonucu ortaya çıkmıştır. Yazarların izni alındıktan sonra kullanılan bu ölçek kullanılmıştır. (Karakaya ve Ülper, 2011, s. 699).

Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği

Akbıyık (2002), tarafından geliştirilen "Eleştirel Düşünme Eğilimleri" ölçeği 30 maddelik ve beşli likert türünde bir ölçektir. Bu ölçekte 15 olumlu, 15 olumsuz madde yer almaktadır. Değerlendirme aşamasında olumsuz maddeler ters çevrilerek kodlanmıştır. Akbıyık (2002), tarafından geliştirilen "Eleştirel Düşünme Eğilimleri" ölçeğinin Cronbach Alpha değeri; 0.87 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Veriler SPSS 21.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizi yapılmadan önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmış, bulunan sonuca göre parametrik veya parametrik olmayan istatistiksel tekniklerden hangisinin kullanılacağı kararlaştırılmıştır. Örneklem sayısı 50'den büyük olduğu için verilerin normal dağılıma uygunluğunu test etmek amacıyla

Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2006, s. 42). Veriler çözümlenirken, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), t testi, iki değişken arasındaki ilişkiyi inceleyen korelasyon analizi kullanılmıştır.

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde; yapılan analizlere ait istatistiksel sonuçlara yer verilmiş, elde edilen sonuçlar tablolar halinde verilerek yorumlanmıştır.

1. Eleştirel Düşünme Eğilimi ve Yazma Kaygısı Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

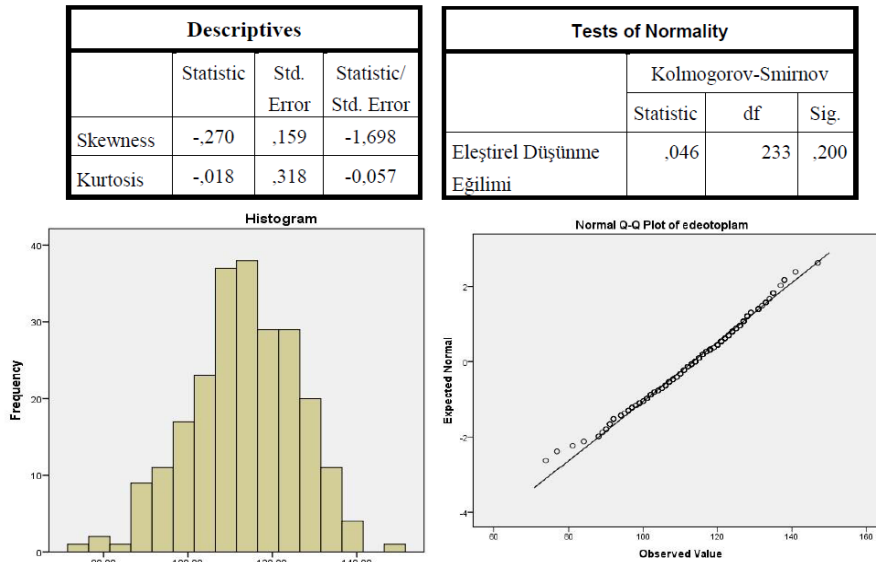
Tablo.2. Eleştirel Düşünme Eğilimi ve Yazma Kaygıları Arasındaki Korelasyon

		Eleştirel Düşünme Eğilimi	Yazma Kaygısı
Eleştirel Düşünme Eğilimi	Pearson Correlation	1	-,179
	Sig. (2-tailed)		,006
	N	233	232
Yazma Kaygısı	Pearson Correlation	-,179	1
	Sig. (2-tailed)	,006	
	N	232	232

Tablo2’de görüldüğü üzere; öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi ve yazma kaygısı puanları arasındaki ilişki incelenmiş ve eleştirel düşünme eğilimi ile yazma kaygısı arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = -.018$; $p < .01$).

2. Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimlerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde sırasıyla cinsiyet, öğrenim görülen program, anne ve baba eğitim seviyelerine ait bulgular verilmiştir.

Şekil 2.1. Eleştirel Düşünme Eğilimine Ait Normallik Verileri

Eleştirel düşünme eğilimine ait normallik testleri yapılmış olup elde edilen değerler aşağıda belirtilmiştir. “Descriptives” tablosuna bakıldığında Statistic/Std.Error oranı çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) için normal sınırlar (-1,96/+1,96) içerisindedir. “Test of normality” tablosuna bakıldığında Kolmogorov-Smirnov’a göre “sig.” değeri 0,05’ten büyük olduğu görülmektedir. Ayrıca

“Histogram” ve “Normal Q-Q plot” grafikleri incelendiğinde dağılımların normal olduğu görülmektedir. Bütün bu bilgiler ışığında Eleştirel düşünme eğilimi ölçeğinin verilerinin normal dağılımda olduğu söylenebilir.

Tablo 3.1. Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeğine Ait Betimsel İstatistikler

	N	Minimum	Maksimum	x	SS	.<100,8	100,8-126	126<.
						Kişi Sayısı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı
Eleştirel Düşünme Eğilimi	233	74,00	147,00	113,4	12,6	35	162	36
Yüzde(%)						%15,02	%69,53	%15,45

Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimine yönelik yapılan ölçme aracındaki sorulara verdikleri cevapların düzeylerini belirlemek için Tablo 3.1'e bakıldığında 162 kişinin (%69,53) verdikleri cevapların puan ortalamalarının normal aralıkta (113,4±12,6) olduğu görülmektedir. 35 kişinin (%15,02) verdiği cevapların puan ortalamalarının normal aralığın altında, 36 kişinin (%15,45) ise normal aralığın üzerinde puan ortalamasına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2. Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği Ortalama ve Standart Sapma Değerlerinin Yazma Kaygısı Ölçeğindeki Yeri

Eleştirel Düşünme Eğilimi	N	Min.	Maks.	x	SS	.<53,6	53,6-96,6	96,6<.
						Kişi Sayısı(Yüzde)	Kişi Sayısı(Yüzde)	Kişi Sayısı(Yüzde)
Düşük Düzey	35	35	119	80,4	24,4	6(%17,14)	18(%51,43)	11(%31,43)
Orta Düzey	162	35	122	75,4	21,1	26(%16,05)	108(%66,67)	28(%17,28)
Yüksek Düzey	36	36	114	68,8	18,9	8(%22,22)	25(%69,45)	3(%8,33)

Tablo 3.2'ye bakıldığında; eleştirel düşünme eğilimi ölçeği düşük düzeye sahip 35 kişiden 6 (%17,14) kişi yazma kaygısı ölçeğinde düşük düzeye, 18 (%51,43) kişi orta düzeye ve 11 (%31,43) kişi ise yüksek düzeye sahip olduğu görülecektir. Ayrıca eleştirel düşünme eğilimi ölçeği orta düzeye sahip 162 kişiden 26 (%16,05) kişi yazma kaygısı ölçeğinde düşük düzeye, 108 (%66,67) kişi orta düzeye ve 28(%17,28) kişi ise yüksek düzeye sahiptir. Eleştirel düşünme eğilimi ölçeği yüksek düzeye sahip 36 kişiden 8 (%22,22) kişi yazma kaygısı ölçeğinde düşük düzeye, 25 (%69,45) kişi orta düzeye ve 3(%8,33) kişi ise yüksek düzeye sahiptir.

Tablo 3.3. Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Değişkenler	Kategori	N	x	S	Sd	t	P
Cinsiyet	Kız	188	113,62	11,98	229	,911	,363
	Erkek	43	111,67	15,30			

Tablo 3.3.'e bakıldığında öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğiliminin cinsiyet değişkenine göre manidar bir farklılık görülmemektedir. $t(229) = 0,911, p > 0,01$

Tablo 3.4. Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Değişkenler	Kategori	N	x	SS
Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	104	114,13	12,51
	Okul Öncesi Öğretmenliği	59	114,39	12,49
	Rehberlik ve Psikolojik Danışma	85	113,51	12,33
	İngilizce Öğretmenliği	23	112,59	12,28
	Özel Eğitim Öğretmenliği	15	107,46	16,23

Eleştirel düşünme eğilimi ölçeği puanlarının bölümlere göre betimsel istatistikleri tablo 3.4'te gösterilmiştir. Tabloya göre; öğretmen adaylarının bölümlerine göre en düşük eleştirel düşünme eğilimi ölçeği puan ortalamasının "Özel Eğitim Öğretmenliği" bölümündeki öğrencilerine ($X = 107,46$) ait olduğu, en yüksek ortalamanın ise "Okul Öncesi Öğretmenliği" bölümündeki ($X = 114,39$) öğrencilere ait olduğu söylenebilir.

Tablo 3.5. Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği Puanlarının Bölümlere Göre Anova Sonuçları

Değişkenler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Bölüm	Gruplararası	625,238	4	156,310	,971	,424
	Gruplariçi	36720,642	228	161,055		
	Toplam	37345,880	232			

Eleştirel düşünme eğilimi ölçeği puan ortalamaları arasında öğretmen adaylarının bölümlerine göre manidar bir farklılık gösterip göstermediğine tek yönlü varyans analizi tekniği ile bakılmaya çalışılmıştır. Sonuçlar Tablo 3.5'te verilmiştir. Elde edilen analiz sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri arasında bölümlere göre manidar bir farklılığın olmadığı görülmüştür. $F(4, 228) = 0,971$, $p > 0,01$

Tablo 3.6. Öğretmen Adaylarının Anne ve Baba Eğitim Düzeylerine Göre Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği Puanları Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişkenler	Kategori	N	x	SS
Anne Eğitim Düzeyi	Okuma-Yazma Bilmiyor	16	114,31	9,76
	Okuma-Yazma Biliyor	13	117,00	14,70
	İlkokul	72	114,08	11,78
	Ortaokul	46	114,59	12,15
	Lise	54	110,46	13,29
	Üniversite	29	113,43	15,27
Baba Eğitim Düzeyi	Okuma-Yazma Biliyor	5	113,20	14,99
	İlkokul	53	114,81	11,27
	Ortaokul	40	115,23	12,02
	Lise	68	113,27	13,12
	Üniversite	66	111,50	13,60

Öğretmen adaylarına yönelik eleştirel düşünme eğilimi ölçeği puanlarının anne ve baba eğitim durumlarına göre betimsel istatistikleri tablo 3.6'da verilmiştir. Tabloda öğretmen adaylarının anne

eğitim düzeyine göre en düşük eleştirel düşünme eğilimi ölçeği puan ortalamasının lise mezunu olan annelere ($X = 110.46$, $SS=13,29$) ait olduğu, en yüksek ortalamanın ise okuma bilen annelere ($X = 117.00$) ait olduğu görülmektedir. Baba eğitim düzeyine göre en düşük eleştirel düşünme eğilimi ölçeği puan ortalamasının üniversite mezunu babalara ($X = 111.50$) ait olduğu; en yüksek eleştirel düşünme eğilimi ölçeği puan ortalamasının ortaokul mezunu babalara ($X = 115.23$) ait olduğu görülmektedir.

Tablo 3.7. Öğretmen Adaylarının Eleştirel düşünme Eğilimi Ölçeği Puanlarının Anne ve Baba Eğitim Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları

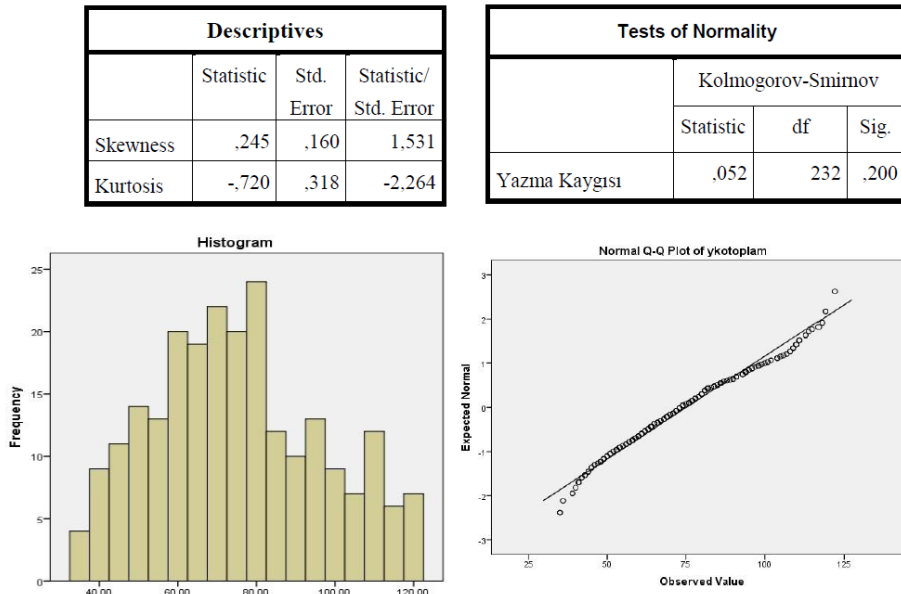
Değişkenler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Anne Eğitim Düzeyi	Gruplararası	745,900	5	149,180	,918	,470
	Gruplarıçi	36402,343	224	162,510		
	Toplam	37148,243	229			
Baba Eğitim Düzeyi	Gruplararası	477,855	4	119,464	,739	,566
	Gruplarıçi	36713,624	227	161,734		
	Toplam	37191,478	231			

Öğretmen adaylarının bu ölçeğe ait puan ortalamaları arasında anne ve baba eğitim seviyelerine göre manidar bir fark gösterip göstermediğine tek yönlü varyans analizi ile bakılmış; ulaşılan sonuçlar Tablo 3.7'de gösterilmiştir. Tabloya göre eleştirel düşünme eğilimi açısından anne eğitim düzeyleri ($F=0.918$) ve baba eğitim seviyelerine göre ($F=0.739$) manidar bir fark olmadığı görülmüştür. $p > 0.01$

3. Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarına Yönelik Bulgular

Bu bölümde sırasıyla öğretmen adaylarının cinsiyet, öğrenim gördüğü program, anne ve baba eğitim düzeyine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Yazma kaygısına ait normallik testleri yapılmış olup elde edilen değerler aşağıda belirtilmiştir. "Descriptives" tablosuna bakıldığında Statistic/Std.Error oranı çarpıklık(Skewness) ve basıklık(Kurtosis) için normal sınırlar (-1,96/+1,96) içerisindedir. "Test of normality" tablosuna bakıldığında Kolmogorov-Smirnov'a göre "sig." değeri 0,05'ten büyük olduğu görülmektedir. Ayrıca "Histogram" ve "Normal Q-Q plot" grafikleri incelendiğinde dağılımların normal olduğu görülmektedir. Bütün bu bilgiler ışığında yazma kaygısı ölçeğinin verilerinin normal dağılımda olduğu söylenebilir.

Şekil 3.1. Yazma Kaygısı Eğilimine Ait Normallik Verileri

Tablo 4.1. Yazma Kaygısı Ölçeğine Ait Betimsel İstatistikler

	N	Minimum	Maksimum	x	SS	<53,6	53,6-96,6	96,6<
						Kişi Sayısı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı
Yazma Kaygısı	232	35,00	122,00	75,1	21,5	40	150	42
Yüzde(%)						%17,24	%64,66	%18,10

Öğretmen adaylarının yazma kaygısına yönelik ölçme aracındaki sorulara verdikleri cevapların düzeylerini belirlemek için Tablo 4.1.'e bakıldığında 150 kişinin (%64,66) verdikleri cevapların puan ortalamalarının normal aralıkta (75,1±21,5) olduğu görülmektedir. 40 kişinin (%17,24) verdiği cevapların puan ortalamalarının normal aralığın altında, 42 kişinin (%18,10) ise normal aralığın üzerinde puan ortalamasına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2. Yazma Kaygısı Ölçeği Ortalama ve Standart Sapma Değerlerinin Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeğindeki Yeri

Yazma Kaygısı	N	Min.	Maks.	x	SS	<100,8	100,8-126	126<
						Kişi Sayısı(Yüzde)	Kişi Sayısı(Yüzde)	Kişi Sayısı(Yüzde)
Düşük Düzey	40	77	137	114,6	13,5	6(%15)	26(%65)	8(%20)
Orta Düzey	150	84	147	114,3	12,1	18(%12)	107(%71,33)	25(%16,67)
Yüksek Düzey	42	74	141	108,8	13,4	11(%26,19)	28(%66,67)	3(%7,14)

Tablo 4.2.'ye bakıldığında; öğretmen adaylarından yazma kaygısı ölçeği düşük düzeyde olan 40 kişiden 6 (%15) kişi eleştirel düşünme eğilimi ölçeğinde düşük düzeye, 26 (%65) kişi orta düzeye ve 8 (%20) kişi ise yüksek düzeye sahiptir. Yazma kaygısı ölçeği orta düzeye sahip 150 kişiden 18 (%12) kişi eleştirel düşünme eğilimi ölçeğinde düşük düzeye, 107 (%71,33) kişi orta düzeye ve 25 (%16,67) kişi ise yüksek düzeye sahiptir. Yazma kaygısı ölçeği yüksek düzeye sahip 42 kişiden 11 (%26,19) kişi eleştirel düşünme eğilimi ölçeğinde düşük düzeye, 28 (%66,67) kişi orta düzeye ve 3 (%7,14) kişi ise yüksek düzeye sahiptir.

Tablo 4.3. Yazma Kaygısı Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Değişkenler	Kategori	N	x	S	sd	t	P
Cinsiyet	Kız	188	74,20	20,51	228	1,581	,115
	Erkek	42	79,98	25,11			

Tablo 4.3'e bakıldığında; öğretmen adaylarının yazma kaygısının cinsiyete göre manidar bir farklılık göstermediği görülmektedir. $t(228) = 1,581, p > 0,01$

Tablo 4.4. Yazma Kaygısı Ölçeği Puanlarının Betimsel İstatistikler

Değişkenler	Kategori	N	x	SS
Bölüm	Sınıf Öğretmenliği	82	80,63	22,74
	Okul Öncesi Öğretmenliği	38	76,00	16,21
	Rehberlik ve Psikolojik Danışma	75	73,69	21,08
	İngilizce Öğretmenliği	22	62,86	21,37
	Özel Eğitim Öğretmenliği	15	68,00	20,39

Öğretmen adaylarına yönelik yazma kaygısı ölçeği puanlarının bölümlere göre betimsel istatistikleri tablo 4.4'te gösterilmiştir. Tablodan hareketle öğretmen adaylarının bölümlerine göre en düşük yazma kaygısı ölçeği puan ortalamasının "İngilizce Öğretmenliği" bölümünde okuyan öğrencilere ($X = 62.86$), en yüksek ortalamanın da, "Sınıf Öğretmenliği" bölümünde okuyan öğrencilere ($X = 80.63$) ait olduğu söylenebilir.

Tablo 4.5. Yazma Kaygısı Ölçeği Puanlarının Bölümlere Göre Anova Sonuçları

Değişkenler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Bölüm	Gruplararası	6740,559	4	1685,140	3,828	,005
	Gruplarıçi	99927,562	227	440,210		
	Toplam	106668,121	231			

Öğretmen adaylarının yazma kaygısı ölçeği puan ortalamaları arasında bölümlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine tek yönlü varyans analizi tekniği kullanılarak bakılmıştır. Ulaşılan sonuçlar Tablo 4.5'te sunulmuştur. Analiz sonuçlarına göre; öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri arasında bölümlere göre manidar bir farklılığın olduğu görülmüştür. $F(4, 227) = 3,828$, $p < 0.01$. Bölümler arası farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Fisher's Least Significant Difference (LSD) testinin sonuçlarına göre Sınıf Öğretmenliği ile İngilizce Öğretmenliği arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Tablo 4.6. Öğretmen Adaylarının Anne ve Baba Eğitim Düzeylerine Göre Yazma Kaygısı Ölçeği Puanları Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Değişkenler	Kategori	N	x	SS
Anne Eğitim Düzeyi	Okuma-Yazma Bilmiyor	16	83,69	19,51
	Okuma-Yazma Biliyor	13	63,61	21,96
	İlkokul	71	80,41	21,91
	Ortaokul	46	73,46	19,72
	Lise	54	71,24	22,34
	Üniversite	29	73,07	19,35
Baba Eğitim Düzeyi	Okuma-Yazma Biliyor	5	80,60	27,50
	İlkokul	52	77,04	22,81
	Ortaokul	40	70,95	19,39
	Lise	68	77,46	21,20
	Üniversite	66	73,24	21,53

Öğretmen adaylarına yönelik yazma kaygısı ölçeği puanlarının anne ve baba eğitim durumlarına göre betimsel istatistikleri tablo 4.6.'da gösterilmiştir. Tabloya bakıldığında öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre en düşük yazma kaygısı ölçeği puan ortalamasının okuma bilen annelere ($X = 63.61$) ait olduğu, en yüksek ortalamanın ise okuma yazma bilmeyen annelere ($X = 83.69$) ait olduğu görülmektedir. Baba eğitim düzeyine göre en düşük yazma kaygısı ölçeği puan ortalamasının ortaokul mezunu babalara ($X = 70.95$) ait olduğu; en yüksek yazma kaygısı ölçeği puan ortalamasının okuma bilen babalara ($X = 80.60$) ait olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının yazma kaygısı ölçeği puan ortalamaları arasında anne-baba eğitim seviyelerine göre anlamlı fark olup olmadığı ayrı ayrı tek yönlü varyans analizi kullanılarak tespit edilmiştir. Tablo 4.7.'ye göre yazma kaygısı açısından anne eğitim düzeyleri ($F = 2.662$) ve baba eğitim düzeylerine göre ($F = 0.883$) manidar bir fark olmadığı görülmüştür. $p > 0.01$

Tablo 4.7. Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygısı Ölçeği Puanlarının Anne Eğitim Düzeyi ve Baba Eğitim Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Değişkenler	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Anne Eğitim Düzeyi	Gruplararası	5941,342	5	1188,268	2,662	,023
	Gruplarıçi	99548,815	223	446,407		
	Toplam	105490,157	228			
Baba Eğitim Düzeyi	Gruplararası	1640,698	4	410,175	,883	,475
	Gruplarıçi	104980,012	226	464,513		
	Toplam	106620,710	230			

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmanın temel amaçlarından biri eleştirel düşünme eğilim ile yazma kaygısı arasında manidar bir ilişkinin olup olmadığını saptamaktır. Araştırma bulguları incelendiğinde; öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimi ile yazma kaygısı arasında negatif yönde düşük düzeyde manidar ilişki gösterdiği saptanmıştır ($r = -.018$; $p < 0.1$). Buna göre eleştirel düşünme eğilimi arttıkça öğretmen adaylarının yazma kaygılarında azalma görüleceği söylenebilir.

Araştırma neticesinde ortaya çıkan sonucu alan yazındaki bazı araştırmalar destekler niteliktedir. Araştırmamızın sonuçlarını destekleyen önemli çalışmalardan birisi Deane (2011) tarafından gerçekleştirilmiştir. Deane tarafından yapılan araştırmada yazma becerisi ile eleştirel düşünme becerisinin ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar hareketle; öğretmen adaylarının yazma kaygıları ile eleştirel düşünme eğilimleri arasında bulunan az düzeydeki ilişkinin bu çalışmanın gerekçesini belli bir oranda desteklediğini söylemek mümkündür.

Bu araştırmada öğretmen adaylarının % 15.02'sinin eleştirel düşünme eğiliminin düşük, %69.53'ünün orta düzeyde % 15.45'inin ise yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmen adaylarının düşük veya orta düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahip olduklarını gösteren araştırma sonuçları alanyazında mevcuttur.(Hayırsever – Oğuz, 2017; Açışlı, 2016; Tümkeya, 2011; Kürüm, 2002). Beşoluk ve Önder (2010) de bizim çalışmamıza benzer çalışmalarında eğitim fakültelerindeki öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin genel olarak orta ve düşük seviyede olduğu sonucuna ulaşmışlar buna neden olan durumun da eğitim fakültelerindeki öğrencilere eleştirel düşünme eğiliminin geliştirilmesine yönelik yeterli düzeyde bir eğitimin verilmemesi olduğunu belirtmişlerdir.

Yine yapmış olduğumuz bu araştırmada öğretmen adaylarının % 17.24'ünün yazma kaygısının düşük, % 64.66'sının orta düzeyde ve % 18.10'unun ise yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tiryaki'nin (2012) üniversitede farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin yazma kaygı düzeylerini araştırdığı çalışmada; üniversite öğrencilerinin % 15,7'sinin düşük , % 66,9'unun orta ve % 17,4'ü ise yüksek düzeyde yazma kaygısına sahip olduğunu belirlemiştir. Yapmış olduğumuz bu araştırmanın sonucunun da öğretmen adaylarının yazma kaygısı düzeyi ortalamalarının Tiryaki'nin (2012) yapmış olduğu araştırma sonucuna benzer olduğu görülmektedir.

Eleştirel düşünme eğilimi düşük düzeye sahip öğretmen adaylarının yazma kaygısında %51,43'nün orta ve %31,43'nün ise yüksek düzeye sahip olduğu görülmektedir. Bu durum eleştirel düşünme eğilimi düşük olan öğretmen adaylarının yazma kaygısının da olduğunu göstermektedir. Eleştirel düşünme eğilimi yüksek düzeye sahip öğretmen adaylarının yazma kaygısında %69,45'nin orta düzeye ve

%22,22'sinin ise düşük düzeye sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar eleştirel düşünme eğilimi yüksek olan öğretmen adaylarının yazma kaygılarının düşük olduğunu göstermektedir.

Sonuçlar yazma kaygısı açısından değerlendirildiğinde düşük düzeye sahip öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğiliminde %65'i orta düzeye ve %20'si ise yüksek düzeydedir.

Yüksek düzeyde yazma kaygısına sahip öğretmen adaylarının ise eleştirel düşünme eğiliminde %66,67'si orta düzeye ve %26,19'u düşük düzeydedir. Bu sonuçlar yazma kaygısı düşük düzeyde olan öğretmen adaylarının çoğunluğunun eleştirel düşünme eğilimine sahip olduğu, yazma kaygısı yüksek düzeyde olan öğretmen adaylarının ise çoğunluğunun eleştirel düşünme eğiliminin yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir.

Araştırmanın amacı doğrultusunda, öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ve yazma kaygıları cinsiyet, bölüm ve anne-baba eğitim düzeyleri gibi çeşitli değişkenlerine göre de incelenmiştir.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlardan biri, eğitim fakültesi öğrencilerinin eleştirel düşünme becerileri ile cinsiyetleri arasında manidar bir farklılığın olmamasıdır. Eleştirel düşünme ve cinsiyet konusunda yapılan alan yazındaki araştırma sonuçlarına bakıldığında; Tokyürek (2001), Kürüm (2002), Akar (2007), Ay ve Akgöl (2008), Tümkaya, Aybek ve Aldağ (2009) ve Korkmaz (2009)'ın yaptığı araştırmalarda da cinsiyet değişkeninin eleştirel düşünme eğilimi üzerinde etkisinin olmadığı sonucu ortaya konmuştur. Alanyazında yapılan bu çalışmaların sonuçları, bizim araştırmamızın bulgularını desteklemektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre, eleştirel düşünme eğiliminin cinsiyet değişkenine bağlı olmadığı söylenebilir.

Çalışmada eğitim fakültesi öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin bölümlerine göre manidar bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ancak yüksek düzeyde ve düşük düzeyde eleştirel düşünme eğilimi puanı olanların yüzdeleri karşılaştırıldığında manidar farklar elde edilmiştir. Çalışmada elde edilen sonuca göre; öğrencilerin bölümlere göre en düşük eleştirel düşünme eğilimi ölçeği puan ortalamasının "Özel Eğitim Öğretmenliği" bölümünde okuyan öğrencilere ($X = 107.46$) ait olduğu, en yüksek ortalamasının ise "Okul Öncesi Öğretmenliği" bölümünde okuyan öğrencilere ($X = 114.39$) ait olduğu söylenebilir. Bölüm ile eleştirel düşünme eğilimi arasında manidar bir ilişki olmaması; bu fakülte'deki öğretmen adaylarının hemen hemen aynı seviyede eleştirel düşünme eğilimine sahip oldukları anlamına gelebilir. Benzer bir biçimde alan yazında yapılan bazı araştırmalara bakıldığında; Doğanay, Taş ve Erden (2007), bölümler arasında çok büyük farklılıkların olmadığı yönünde bulgular olduğu görülecektir.

Çalışmadan sağlanan bir diğer bulgu ise öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimlerinin anne-baba eğitim seviyelerine göre istatistiksel olarak manidar farklılık göstermediğidir. Benzer olarak, Gülveren (2007) ve Özdemir (2005)'in Eğitim Fakültesi öğrencileri ile yaptığı çalışmada da anne ve babanın eğitim düzeyleriyle öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri arasında manidar düzeyde farklılık göstermediği sonucuna ulaşması bu çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir. Bütün bunlardan hareketle; öğretmen adaylarının annelerinin ve babalarının eğitim durumlarının, onların eleştirel düşünme becerileri üzerinde önemli bir etkisinin olmadığı bulgusuna ulaşılabilir.

Bu çalışmada, öğrencilerin yazma kaygısıyla ilgili bulguları cinsiyet bakımından değerlendirildiğinde ise kız ve erkek öğretmen adaylarının yazma kaygısı puanlarına göre aralarında manidar bir fark olmadığı söylenebilir. Karakaya ve Ülper tarafından (2011) yazma kaygısı cinsiyet değişkenine göre araştırılmış; ancak bu değişkene göre öğrencilerin yazma kaygılarında manidar bir farklılık bulunmamıştır. Tiryaki (2009), tarafından öğretmen adaylarıyla yapılan bir başka çalışmada da

öğretmen adaylarının yazma kaygılarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazından elde edilen sonuçların bu araştırmanın sonuçlarıyla uyum gösterdiği söylenebilir.

Öğrencilerin yazma kaygısı seviyelerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği daha önce yapılan birçok çalışmada araştırılmıştır. Yazma kaygısını cinsiyet değişkeni açısından değerlendiren başka çalışmalarda bulunmaktadır. Yapılan bu çalışmalarda bizim çalışmamızdaki bulgudan farklı sonuç da ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni; uygulanan grup ve üniversite değişkenleri olabilir.

Bu çalışmada öğrencilerin yazma kaygıları öğrenim görülen bölüm değişkenine göre incelenmiştir. Elde edilen analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin yazma kaygıları arasında bölümlere göre manidar bir farklılığın olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle, yazma kaygısı, bölümlere bağlı olarak değişmektedir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre en düşük yazma kaygısı ölçeği puan ortalamasının “İngilizce Öğretmenliği” bölümünde okuyan öğrencilere ($x = 62.86$) ait olduğu, en yüksek ortalama ise “Sınıf Öğretmenliği” bölümündeki öğrencilere ($x = 80.63$) aittir. Ölçekten alınan puanlar kıyaslandığında bu durumun İngilizce öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin lehine olduğu gözlenmiştir.

Çalışmada öğrencilerin yazma kaygılarının anne ve baba eğitim düzeylerine göre manidar bir farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Karakaya ve Ülper (2011)'in “Yazma Kaygısı Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Yazma Kaygısının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi” adlı çalışmasında da öğretmen adaylarının yazma kaygıları anne-baba eğitim durumlarına göre manidar bir farklılık göstermemektedir. Yapılan çalışmanın sonuçları, bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Bu sonuçlara göre, yazma kaygısının anne ve baba eğitim durumu değişkeninden bağımsız olduğu söylenebilir.

ÖNERİLER

Bu çalışmada eleştirel düşünme eğilimi ile yazma kaygısı arasında negatif yönde düşük düzeyde manidar bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan bu çalışmadaki tüm sonuçlardan hareketle, hem eleştirel düşünme becerisinin hem de yazma becerisinin 2016-2017 eğitim-öğretim yılından itibaren yeni İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda öğretmen adaylarına kazandırılacak en önemli becerilerin başında geldiği söylenebilir. Bu iki önemli beceriyi öğrencilere kazandırmak için ise, öncelikle toplumun bireylerini yetiştirecek olan öğretmen adaylarının bu becerilerle donatılması önem arz etmektedir.

Yapılan bu çalışmadan elde edilen sonuçlar ve ilgili alan yazın göz önünde bulundurulduğunda; uygulamacılar ve araştırmacıların öğretmen adayları arasında eleştirel düşünme eğilimi ve yazma kaygısı arasındaki ilişkinin genellenebilir olup olmadığını test etmek için farklı eğitim fakültelerindeki öğretmen adaylarıyla ve okullardaki öğrencilerle de benzer çalışmaları yapmaları yararlı olacaktır. Ayrıca hem eleştirel düşünme eğilimi hem de yazma kaygısı konularında katılımcıların görüşlerinin alındığı nitel araştırmalar da yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açıslı, S. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(1).
- Ay, Ş. ve Akgöl, H. (2008). Eleştirel düşünme gücü ile cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 1 (2), 65-75.
- Beşoluk, Ş. & Önder, İ. (2010). Öğretmen adaylarının öğrenme yaklaşımları, öğrenme stilleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 9 (2), 679-693, [Online]: [http://ilkogretimonline.org.tr/\(05.01.2017\)](http://ilkogretimonline.org.tr/(05.01.2017)).
- Büyüköztürk, Ş. (2015). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Pegem A Yayıncılık.
- Cüceloğlu, D. (1994). İyi düşün doğru karar ver. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2006), Eğitimde Program Geliştirme, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Doğanay, A., Taş, M.A. ve Erden, Ş. (2007). Üniversite öğrencilerinin bir güncel tartışmalı konu bağlamında eleştirel düşünme becerilerinin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 511-546.
- Hayırsever, F., & Oğuz, E. (2017). Öğretmen Adaylarının Eğitim İnançlarının Eleştirel Düşünme Eğilimlerine Etkisi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Karagözoğlu, Ş. (2005) Bilimsel bir disiplin olarak hemşirelik. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi* 9 (1) : 6-14.
- Karasar, N. (2011). Bilimsel araştırma yöntemi (21 ed.). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Korkmaz, Ö. (2009). Eğitim fakültelerinin öğrencilerin eleştirel düşünme eğilim ve düzeylerine etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (4), 879-902.
- Korkmaz, Ö. (2009), Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilim ve Düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* (KEFAD) Cilt 10, Sayı 1, (2009), (1-13).
- Kürüm, D. (2002). *Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme gücü*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özbay, M., & Zorbaz, K. Z. (2011). Daly-Miller'in Yazma Kaygısı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması/Adaptation Of Daly-Miller's Writing Apprehension Test To Turkish. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16).
- ÖZDEMİR, S. Mehmet, Üniversite Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Cilt: 3, Sayı:3, 2005.
- Sağlam, M. (26 Nisan- 2 Mayıs 2002). Düşünmenin Öğretilmesi, Öğretme-Öğrenme Sürecinde Öğrencinin Etkinleştirilmesi, Hizmet içi Eğitim Programı Ders Notları.
- Seferoğlu, S. Akbıyık C., (2006). Eleştirel Düşünme ve Öğretimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2006) 193-200.
- Sevim, O. (2012). Öğretmen adaylarına yönelik konuşma kaygısı ölçeği: bir geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Turkish Studies*, 7(2), 927-937.
- Söylemez, Y. (2016). İçerik Analizi: Eleştirel düşünme. *Ekev Akademi Dergisi*, 66, 671-696.
- Sünbül, A. M. (2010). Öğretim ilke ve yöntemleri (Genişletilmiş 4. baskı). Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Tiryaki, E. N. (2011). *Üniversite öğrencilerinin tartışmacı metin yazma becerileri ile yazma kaygısı ve eleştirel düşünme becerileri* Yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Tümkaya, S., Aybek, B. ve Aldağ, H. (2009). Üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve problem çözme becerilerinin incelenmesi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 36, 57-74.
- Tümkaya, S. (2011). Fen bilimleri öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve öğrenme stillerinin incelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, (3), 215-234.